

Szerkesztőségi iroda:
Nagybeeskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybeeske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felolós szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetések

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. ::: ::

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybeeskerek, 1914.

XLIII. évfolyam, 45. szám.

Szerda, február 25.

Mi a hazaárulás.

— február 25.

Soha olyan könnyen nem fogták rá a vezető politikusokra, hogy „hazaáruló”, mint mostanában. Aki ma azt meri hangoztatni, hogy gróf Andrássy Gyulát nem influenzája tartotta vissza a képviselőház üléséről, hanem fölöslegesnek vélte a kerületek beosztása ellen való állásfoglalást, — az ravasz hazaáruló. Aki helyteleníti a reklámra dolgozó fiskálisnak az összeférhetlenségi bizottságban való szereplését, az eladta a hazát. A hazaárulók száma ma oly nagyra nőtt, hogy előbb-utóbb nem tudják eladni a hazát — egymástól. A menyasszonyjelölt, ha ideálja két napig nem mutatkozik, biztosan így kéri számon távolmaradását: hol volt maga kis hazaáruló?

Tisza István gróf sokszoros hazaárulásai között a következők a legújabbak: ki derítette, hogy ellenzéki lapok is kaptak a margitszigeti „panama-pénzekből” s nem derítette ki, hogy munkapárti képviselőket is nem vesztegettek-e meg; nem kötött paktumot a románokkal, de titokban megis eladta nekik a hazát; s végül, hogy a franciaországi sajtót sok ezer koronaért megvásárolta a magyar politika számára. Soha meg nem bocsátható hazaárulást követett el a magyar miniszterelnök akkor, amikor a hármasszövetség ellenlábásának: a francia-orosz-angol entente-nak több tekintélyes organumát „megvesztegette” és napról-napra azt iratja a sok százezer művelt olvasóval bíró párisi lapokban, hogy Magyarországon rend és nyugalom van és sőtét rémlátásnál nem egyébb az ellenzéki grófok ama hiedelme, mintha nálunk „a lelkek forradalmának korszaka vetné előre sötét árnyékát.”

S mindez a hazaárulás most derült ki, most Károlyi Mihály grófnak, az ellenzék vezérének Párisban történt látogatása után. A martir szerepet játszó ellenzéki sajtó naponként foglalkozik a fiatal gróf párisi utjával, mintha majdan ennek lenne az eredménye a koalíciós korszaknak nehezen várt föltámadása. Azt nem tudják életre kelteni, tehát hazaárulási meséket költenek. Pedig volna a francia „lapvásárlásnál” komolyabb ügy is. Minden elfogulatlan és pártatlan ember, aki nem a politikai gyűlölség ködén át látja az eseményeket, jogosan tehetné föl a következő kérdéseket:

— Azt nem tartják hazaárulásnak, hogy a legnagyobb magyar mágnás családok egyik fia — az ellenzék vezére — üdülés ürügye alatt Párisban fölkeresi a francia köztársaság elnökét és másfél óra hosszan át informálja a magyar belső viszonyokról és külpolitikánkról?! Hogy

az ellenzék vezérének információs kihallgatása után a mi nagy rivális-államunk fejének véleménye milyen lehet Magyarországról, azt könnyű kitalálni. A hazaárulót kiabáló táborban talán nem tudják, hogy a külpolitikai színpadok mögött most élet-halál harc folyik és csak annak a bizonyos gyufaszáznak kell megvillanni, hogy Európa puskaporos levegőjét népeket gyilkoló detonáció rázkódtassa meg?! És az ilyen forró hangulat közepette a magyar közállapotokról sötét képet tární az ellenség reményeinek hizlálására — nem hazaárulás?!

Ezekre a fájó kérdésekre tőlük lehetetlen igaz választ kapni. Mi feleletképpen fölidézzük a jó egy évtizeddel ezelőtt történt hasonló külügyi vizitét. Akkor is az ellenzék vezére — az azóta már örökre elpihent nyugtalan harcos: Ugron Gábor — tett barátságos látogatást, de nem Franciaországban, hanem a másik félelmetes elfenségiünkénél, az oroszánál. Ő se volt meglepődve kül- és belpolitikánkka és épp úgy titokban informálta haragos szomszédainkat, mint Mihály gróf most. S mi lett a vég? Ugron Gábor: jóidőre a saját pártja némitotta el, mert ott is belátták, hogy amit tett, enyhén szólva: bűn. Akkor így gondoikoztak az ellenzéken is s a nemzet ellen elkövetett merényleten egyformán fölhaborodott minden magyar lélek. Nagyt súlyedtünk a politikai morálban; amit akkor hazaárulásnak minősítettek, ma lagymatag mosolylyal ezt mondják rá: — Károlyi Mihály külpolitikája.

A felnőttek nevelése.

Közli: Menezzer Lipót.

Gyakran mondják azt, hogy felnőtt embert nem lehet nevelni, pedig dehogya is nem lehet. Mindennek megvan a maga módja. Persze, ha az mond ilyet, akire magára is még jó sok kulturmáz reá férne, vagy ha minden kimélet nélkül szemébe mondják annak, akinek modorával, eselekedeteivel nincsenek meglepődve, akkor más eredményt, mint kisebb vagy nagyobb erupciót, mondjuk visszautasító gorombaságot várni nem lehet.

A nem nevelt, vagy alig művelt, de másként el nem romlott ember az életfolyamat nagy mesterétől is sokat tanulhat pótlólag, de hány embert ösmerünk, ki nem a gondos szülői nevelés mellett és az iskola padjaiban nyerte modorát, tudását és helyesre fordult érzékét. Sok csak meglelt korábban kezdett tökéletlensége, tudatlansága, ebből reá következő károk észlelésére ébredni, erre aztán az önfegyelmzés és ismeretszerzés mentő-kikötőjébe iparkodott eljutni.

Mentől súlyosabbakká válnak az élet föladatai, mennél nagyobbá lesznek az életszükségletek és ezeknek előteremtése, annál nagyobb és több munkát kell végezni annak, kinek a létért való küzdelem jutott osztályrészül. De minthogy minden helyesen érző ember nemes kötelességek végzésére hivatott, így egyések és az ezekből alakult társadalom is kell, hogy segítségére legyen azoknak, kik anyagi és erkölcsi szükségben sinylenek.

A földi javakban való szükölködés hasonlíthatatlanul nehezebbé válik, ha ahhoz még a tanulatlanság, majd később még a bűnbeesés is társul. Ezért alakulnak újabb időben a közművelődési egyletek, a gyermekvédő egyletek, a Patronage-egyletek, a sok vakokat, süketnémákat, nyomorékokat támogató társaságok és ezek által létesített elhelyező menedékházak.

Szép és nemes föladatot végez ezek mellett azon munka- vagy kenyéradó, ki arra törekszik, hogy fogvatkos tudásu, vagy munkáján kívül eső elméleti képzettség híjján levő alkalmazottait a munkaszünetelés alatt taníttassa, mondjuk elsősorban olvasás, írás és számolásra.

Az elemi tanításnak, illetve továbbképzésnek e nemes példáját láttuk a helybeli II. számú állami elemi iskola egyik tanítási termében e hónap 18-ának délutánján.

Ugyanis a Dunagőzhajózási társaság hajószolgálatából azok, kik vagy egyáltalában nem, vagy csak kevésbé tudnak írni-olvasni, erre indítatva, a helybeli ügynőség vezetője, Gaidl Nándor által, mindössze 27-en beiratkoztak és szorgalmasan el is jártak egy u. n. analfabeta tanfolyamra. A tanulókból 9 magyar, 4 német, 7 szerb, 2 dalmát, 5 horvát anyanyelvű nagyrészt meglelt kóru férfi.

Valamennyi tanuló kifogástalan tiszta, sőt uras öltözékű és illedelmes magaviseletűnek mutatkozott.

A kir. tanfelügyelő ur ezen derék tanulószereget vezetését, helyesebben oktatását Liska Ferenc állami elemi iskolai igazgató tanító urra bízta. Amit előre is lehetett tudni, ezen megbízatásban a legjobb sikerrel járt el a megbízott, amit a záró vizsga eredménye fényesen igazolt.

A rendes írás és olvasáson kívül az egyéniség megösmerése céljából Binát Alfréd francia fiziológus módszere szerint történt kísérletezés, amihez a „Szesz” című elbeszélés illusztrációját választotta a tanító ur. A hallgatók által készített és a vizsga alkalmával bemutatott reprodukciók igazán meglepőek, annál inkább, mert ezeknek gy nagy része nyelvi nehézségekkel is küzdött. Továbbá ösztönszerű rajzokat is készítettek a tanulók, hogy ezekből a primitív lélek megnyilatkozásai is észlelhetők legyenek. Mindkét irányban meglepő és jó igyekezetre valló eredményt lehetett megállapítani.

A vizsgarend, mely egyik rövid, de értelmes és lelkes, a megjelent vendégeket szívesen üdvözlő és megjelenésükért köszönetet mondó magyaros zamatu föl-szólalásával kezdődött, a következő volt:

1. Üdvözlő beszéd, mondja egy analfabéta.
2. Olvasás.
3. Írás és fogalmazás. Ez igazán bámulatos eredményű példákkal szolgált.
4. Ének. (Hymnus.)
5. Záróbeszéd. Mondja egy analfabéta.

Befejezésül ugyancsak egy megleghangu, rövid felszólalás hangzott el hasonló értelemben, de még külön meleg hálát fejezve ki a derék munkájú, fáradtságot nem ismerő tanítójuknak, melyet ezután a magyar Hymnus eléneklése követett. A tanítási nyelv természetesen a magyar volt és ha ez talán valamelyik, vagy akár több nem magyar ajku honpolgárnak nem tetszenék, az találjon abban vigaszt, hogy Sziszekeken vagy Zimonyban ha majd ilyen kurzust nyitnak, minden bizonynyal horvát lesz a tanítási nyelv, Linzben meg a német.

Az eredmény minden irányban teljesen kielégítő, sőt, tekintettel arra, hogy f. é. január hó 9-től csak február 18-ikáig, tehát mindössze csak 7 hétig tartott, meglepő volt. Köszönettel kell hogy viseltessenek elsősorban a tanulók a nemes

buzgalmu tanító, Liska Ferenc igazgató ur iránt.

Lelkes köszönettel és elismeréssel, meleg érdeklődéssel vettek részt mint jelenlevők ezen vizsgánál, mely a kir. tanfelügyelő, Grézió János elnöklése alatt ment végbe, Jankó Ágoston udvari tanácsos alispán, Vinczevidy Ernő főjegyző, a Közművelődési egyesület igazgatója, Magyar Pál apátplébános, Mencer Lipót, az állami elemi iskolai gondnokság elnöke, a Dunagőzhajózási társaság helybeli ügynökségének tisztikara, élükön Geidl Nándor ügynök, Szabó Jolán és Fejes Ilona kir. állami elemi iskolai tanítónők és még számos közönség.

Ismételten és örömmel hangoztatjuk, hogy az előttünk lefolyt vizsga fényes tanubizonyosságot tett Liska Ferenc ur lelkiismeretes és fényes eredményű buzgóságáról, de egyszersmind nagyon előtérbe hozta azon a jövőben komoly figyelembe vendő szükségességét annak, hogy a többi hajóvállalatoknak télen át itt rekedt hasonló alkalmazottai is téli oktatásba vonassanak, így elsősorban a Magyar Folyam- és Tengerhajózási vállalat, melynek itt helyben igen nagy forgalma van.

HIREK.

IDÓJÁRÁS.

A nagybeskerekeli meteorológiai állomás időjárás-jelentése.

Február 25.

Barométer emelkedik 748.7. Délután 1.38 órákor: Hőmérő 15 C°. Hőmérséklet maximum 24-ikén 16.4 C°, min. ma reggel 4.4 C°. Csapadék —. Felhőzet Ci—St4. Szélirány és erősség SE2. Jólát a következő 24 órára: Elvélve csapadék, hűvösebb.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül: 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 percre; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percre; felhőzet: Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = bárányfelhő, Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélerősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

— **Hamvazó.** Farsang utolsó éjszakájából az idén esodálatosképpen esőndesen evezünk bele a bőjbe s hamvazó szerda mai reggelén a farsangvégi mómornak alig lehetett nyomát találni. Az emberek józanul indultak neki napi munkájuknak s a ragyogó tavaszi napsugár aranyosra főtötte a hamvazó szerda szürkességét. A hamu szürkességéből ma csak a templomokba jutott, ahol a hamvazás szertartása folyt, amelyen az iskolák növendékei vettek részt.

— **A vármegyei közegészségügyi bizottság ülése.** — **A hatodik nagybeskerekeli gyógyszer-tár.** A vármegyei közegészségügyi bizottság ma d. e. 11 órákor Jankó Ágoston alispán elnöklésével ülést tartott, hogy a Balácsi József elhunytával megüresedett elnöki állást betöltse és hogy a hatodik nagybeskerekeli gyógyszer-tár ügyében állást foglaljon.

Az ülésen jelen voltak: Tóth István, dr. Haidegger Lajos, dr. Kleits János, dr. Weiserschan József, dr. Nónay Pál, Oldal Antal, Vámos Ignác, Mencer Lipót, dr. Klein Mór, Szalay József, Knyaskó Lajos, dr. Magyar Károly, dr. Mencer Izidor, dr. Iványi Mór, Lowieser Mihály, dr. Fialowski Béla Axmann János, Szerdahelyi Sándor, Vági Sándor, Kollariék Gábor bizottsági tagok és dr. Kászonyi Rikárd előadó. Az ülésen mindenekelőtt Jankó Ágoston alispán meleg hangon elparentálta a bizottság elhunyt nagyérdemű elnökét, Balácsi Józsefet, majd indítványára a bizottság Steinitzer Géza bankigazgatót választotta meg egyhangulag elnökévé. Ezután dr. Kászonyi Rikárd előadó ismertette Benkovich Miklós gyógyszerész kérvényét, amelyben egy, az Amerika-negyedben fölláttandó új gyógyszer-tár engedélyezését kéri. A városi közegészségügyi bizottság nem javasolja az új gyógyszer-tár engedélyezését, a város képviselőtestülete azonban egyhangulag pártolja. Az előadó szintén szükségesnek tartja az új gyógyszer-tár s annak engedélyezését javasolja. A bizottság Szerdahelyi Sándor, Vági Sándor és Szalay József felszólalása után tulyomó többséggel, két szavazat kivételével, a gyógyszer-tár engedélyezése mellett foglalt állást. Ezzel az ülés véget ért.

— **A vármegyei tüdővészellenes egyesület gyűlése.** A Torontál vármegyei Tüdővészellenes Egyesület választmánya holnap, február hó 26-ikán d. u. 4 órákor a vármegyei ház disztermében ülést tart.

— **Köszönet.** A nagybeskerekeli Keresztény Nevelésnek adományokat küldöttek: dr. Dellimaniés Lajos, Grünbaum Vilmos, Hegedüs Mór, Tasnády Endre, Csath Nándor, dr. Haidegger Lajos, dr. Handler Lázár, Várady Imréné, dr. Pollák Győző és Hubert Zsigmond urak 5—5 koronát, dr. Mihalovich Ödönné, Jeszenszky Nándorné urnők 4—4 koronát, Szöllőssy Kálmán, dr. Heinermann Alajos urak 3—3 koronát, Sárfy Sándorné urnő, Melkuhn Dező, Bogcha Márton, Bakalovics Plátó, Deutsch Gyula, Holländer Ede urak 2—2 koronát, mely nemes és szíves adományokért mély köszönetet mond az Elnökség.

A Közgazdasági Bank és a Népbank 50—50 koronát adományozott az önkéntes tüzoltótestületnek, amiért hálás köszönetet mond a testület parancsnoksága.

A Torontál vármegyei Takaré- és Hitelbank 100 koronát adományozott a városi menház javára, amiért ezután is köszönetét tolmácsolja a polgármester.

— **A Nagybeskerekeli Kaszinó társasvasoraja.** A Nagybeskerekeli Kaszinó-társulat ma este 8 órákor a kaszinó éttermében tagjai részére társasvasorát rendez.

— **Adakozás a mentőkoocsra.** A mentőkocsi javára újabb a következő adományok folytak be: Nagybeskerekeli Népbank Rt. 30 K, Eckstein Samu gyűjtőívén 10 K, Marcoin Jenő kaszinó-vendéglős, Bur asztaltársaság 10 K, N. N. 10 K, N. N. 4 K, N. N. 1 K, az adományokért hálás köszönetet mond Kollariék Gábor mentőtiszt.

— **Kiesett a robogó vonatból.** Szakálházára utazott tegnap este a szegedi személyvonaton Metzger Henrik temesvári lakatos-tanonc, amikor a józsefvárosi állomástól számított harmadik órháznál súlyos baleset érte. A kocsijához támaszkodva nézett ki az ablakon, amikor az ajtó hirtelen kinyílt és a szerencsétlen inas kibukott a robogó vonatból a pályatest mellett elterülő árokba. Fején súlyos sérüléseket szenvedett, amelyeket — miután az inast nyomban visszahozták a józsefvárosi pályaudvarra, — az előhívott mentők költözték be. Metzger Henriket a kórházba szállították, ahol előadta, hogy saját elővigyázatlanágából származott a baj.

Mulatság.

— **Farsangi jelmezést a kaszinóban.** Hangos jökegyv töltötte meg tegnap este a kaszinó tánctermét, annak bizonyosságául, hogy a tánc kedvelő fiatalágunk nem akarta egészen bucsuszó nélkül elfutni hagyni a farsangot. Nem hivatalos bál vagy mulatság volt ez a tegnapi, hanem egy intímabb és szűkebb körű farsangi összejövetel, amelyen fesztelken jökegyv párosult a farsangi örömmel. Pompás és ötletes jelmezekbe öltözött leány, asszonv és férfi volt a mulatságon, kik színessé tettek az estét. Vacsora után tánc kezdődött, amelynek csak a hajnali órák vetettek véget.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybeskerekeli fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Dr. MAHLER SZANATÓRIUMA

ABBAZIA

Szív-, ideg-, nőbetegek, vesebajosok, s üdülők részére.

Étendi kurák: cukor-, gyomor-, bélbajoknál. Hízaló gyógymód.

Orvosdiagnostikai vegyi és Röntgen-laboratórium.

Hidegvízgyógyintézet, szónsavas-, tengeri- és villamosfürdők. Zander-intézet.

Modern kényelem. (120 13.11) Mérsékelt árak.

TÁVIRATOK.

A debreczeni merénylet.

A király részvét-távirata. — A nyomozás. Megállapították, hogy kik küldték a pokolgépet. — Az áldozatok temetése.

Budapest, febr. 25. (A „Torontál” ered. távir.) A debreczeni pokolgépes merénylet mai szenzációja, hogy sikerült megállapítani, hogy kik küldték a pokolgépet Miklósy püspöknek. A pokolgép küldői két romániai ember, amiből joggal következtetni arra, hogy a merénylet román kezek munkája. A pokolgép küldői elmenekültek s most tovább folyik a nyomozás, hogy a bűnösöket kézrekerítsék. A merénylet királyunkat is megdöbbentette s megleghangu táviratban adott kifejezést érzelmeinek.

Mai jelentéseink a következők:

A király részvéte.

Budapest, febr. 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Debreczenből sürgönyzik: A király a következő táviratot intézte Miklósy István püspökhöz:

Méltóságos

Miklósy István hajdudorogi gör. kath. püspök urnak

Debreczen.

Az ön ellen intézett merényletről mély sajnálattal s az áldozatok iránti igaz részvéttel értesültem. Egyben azonban őszintén örvendek, hogy a gondviselés kegyelméből ön sértetlen maradt.

Ferencz József.

A nyomozás.

Budapest, febr. 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Debreczenből sürgönyzik, az ottani rendőrség a budapesti

Modern Mozi

a városi színházban.

Szerda 25.

Csütörtök 26.

Betty Nansen-film

A hatalmas harmadik

Regény 4 részben.

Főszereplő: Betty Nansen.

Henny Porten sorozat:

A halottak hallgatnak.

Dráma 2 részben.

Főszereplő: Henny Porten.

Kezdeté este 9 órákor.

Csütörtök délután 5 órákor zónaelőadás.

218—100.10

rendőrség kiküldöttével nagy apparátussal folytatja a nyomzást. Itt a rendőrség egy Bugarszky Katalin nevű temesvári születésű, jelenleg Kiewben lakó artistanő után nyomoz, aki édesanyjával a merénylet előtt való napon Debreczenben járt s kihallgatáson volt a püspöknél, a merénylet napjának reggelén azonban már eltűnt Debreczenből. A rendőrség azt hiszi, hogy ennek a nőnek valami része vagy szerepe volt a merényletben.

Megállapították, hogy kik küldötték a pokolgépet.

Az éjjel a czernovizi rendőrségtől távirat érkezett a debreczeni rendőrséghez, amelyben közli, hogy a tettesek kilétét megállapították. A tettesek: egy romániai artista: Mandasevku Silvio és egy romániai kereskedő, Avram Tódor. Ezek február 19-ikén érkeztek Jassyból Czernovizba s itt sétakocsizást tettek. Február 20-ikán délelben Mandasevku Silvio feladta a postán Miklósy püspök címére a husz kilós csomagot, amelyben a pokolgép volt. Ugyancsak ő adta föl a száz koronás pénzküldeményt is Miklósy püspöknek. A csomag feladása után a két ember a vasúthoz ment s elutazott. Hogy hová utaztak, azt még nem tudják, de valószínűleg Romániába. Nagy Károly detektív főnök ma reggel Czernovizba utazott. A nyomozás most arra is kiterjed, hogy nem volt-e részük a merényletben a hazai románoknak?

Az áldozatok temetése.

Budapest, febr. 25. (A „Torontál” eredeti távirata). Mint Debreczenből sürgönyzik, a merénylet áldozatait ma délelőtt temették el az itteni gör. kath. templomból óriási részvét mellett. A temetésen tizezernyi sokaság vett részt, úgy hogy a rend fontartására a katonaságnak is ki kellett vonulni. A temetési szertartást, amelyen résztvett Hajdu-, Szabolcs- és Szatmárvármegyék egész görög katolikus papsága Miklósy püspök végezte Ruttkay György nyiregyházai és Papp János böszörményi főesperes, valamint a nagyszámu papság segítségével. Jaczkovics püspöki helynököt Hajdudorogra viszik s ott temetik el, míg a másik két áldozatot Debreczenben helyezték örök nyugalomra.

A MINISZTERELNÖK A KIRÁLYNÁL

Budapest, febr. 25. (A „Torontál” eredeti távirata). Mint jól értesült forrásból jelentik, Tisza István gróf miniszterelnök e hét végén, vagy a jövő hét közepén Bécsbe utazik a királyhoz, akinek a folyóügyekről s a politikai helyzetről tesz jelentést.

A FÖRENDIHÁZ ÜLÉSE.

Budapest, febr. 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) A főrendiház holnap délelőtt 11 órakor ülést tart, amelyen a képviselőház által elintézett javaslatokat tárgyalja. Hir szerint az ülésen több főrend szót akarja tenni a román tárgyalásokat és a debreczeni merényletet.

A NÉPPÁRT A KÉPVISELŐHÁZBAN

Budapest, február 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) A néppárt tegnapi értekezletén elhatározta, hogy a képviselőház legközelebbi ülésén, amikor a hajóstársaságok szerződéseit tárgyalja, megjelenik az ülésen Ennek folytán valószínű, hogy a többi ellenzéki pártok is megjelennek a Házban.

A HALÁLOS PÁRBAJ.

Budapest, február 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Babocsay-Hajdu-féle halálos párbaj ügyében a rendőrség ma kihallgatta Babocsay Zsigmondot s két segédjét. Valamennyien azt vallották, hogy mindent elkövettek az ügy békés elintézésére, de Hajdu fő-

hadnagy katonai segédei ragaszkodtak a fegyveres elintézéshez, különösen Kurz százados, aki még a szokásos békítési felszólítást sem tette meg. A rendőrség most az ügy iratait áttette az ügyészséghez.

MOZIKATASZTRÓFA.

Budapest, febr. 25. (A „Torontál” eredeti távirata). Mint Palermóból sürgönyzik, egy ottani moziban kigyuladt a film, amitől nagy pánik támadt a nézők között s vad tolongás közben öt embert agyonnyomtak s számosan megsebesültek.

SZERENCSETLENSÉG EGY KARNEVAL-ÜNNEPEN.

Budapest, febr. 25. (A „Torontál” eredeti távirata). Tuniszban egy karneval-ünnepen az egyik ház erkélye leszakadt s három embert agyonütött, sokakat pedig megsebesített.

AZ ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, február 25. (A „Torontál” eredeti távirata). A mai értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezetőértékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 850 —, Osztrák Hitel 643.50, Koronajáradék 83.15, Osztrák Magyar Államvasut 720.50, Jelzáloghitelbank 451.50, Leszámitoló Bank 530.50, Hazai Bank 286.50, Magyar Bank 533 —, Kereskedelmi Bank 3710, Rimanurányi 672.50, Salgótarjáni 752.50, Általános Köszémbánya 1057, Közuti Vasut 630 —, Villamos Vasut 332.50, Adria 590 —.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	12.24
Buza (októberre)	11.—
Rozs (áprilisra)	9.29
Rozs (októberre)	8.60
Zab (áprilisra)	7.60
Zab (októberre)	7.64
Tengeri (májusra)	6.81
Tengeri (júliusra)	6.83

Nyilttér.

E rovat alatt közölttekért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

Őszinte fájdalommal jelentjük, hogy

Fischer Géza ur
könyvelő

cégünknek hosszú éveken át ragaszkodó hű munkatársa, súlyos bajtól gyötörve, e hó 24-én elhunyt.

Porainak békés pihenést adjon az ég Űra, emlékét pedig mi fogjuk kegyelettel megőrizni.

Eisenstädter S. és Társai
Nagybecskerek.

Fog-Krém

KALODONT
Szájviz

HIRDETÉSEKET JUTÁNYOS ÁRÉRT
KÖZÖL A „TORONTAL” POLITIKAI NAPILAP KIADÓHIVATALA.

Izraelita Szentegylet Chewra-Kadisa

Közgyűlés.

A nagybecskereki Chewra-Kadisa Szentegylet **csütörtök, f. é. március hó 5-én délelőtt 11 órakor** a hitközség tanácstermében

rendes évi közgyűlését

fogja megtartani, melyre az egylet t. e. tagjai ezennel tisztelettel meghívotnak.

Napirend:

1. Az előjáróság évi jelentésének és zármadásának előterjesztése.
2. A számvizsgáló-bizottság jelentésének felolvasása és a felmentvény megszavazása.
3. Az 1914. évi költségvetés tárgyalása.
4. Új tagok felvétele.
5. Netáni indítványok tárgyalása.

Nagybecskerek, 1914. évi február hó 23-án.

A Chewra-Kadisa előjárósága:

Löffler Jónás,
titkár.

Mayer Henrik,
elnök.

Jegyzet: A közgyűlés után lesz a szokásos isteni tisztelt.

Azok, akik a Chewra-Kadisa kötelekebe magukat felvétetni akarják, szíveskedjenek 3 nappal a fent hirdetett közgyűlés előtt, t. i. **március hó 2-án, 3-ikán, v. 4-ikén d. u 5 órakor** a hitközség irodájában ülésező bizottságnál jelentkezni.

278 1.1

1631. Bvk. 1913. sz.

276—1

Árverési hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék 1913. évi 18203 számú végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbírósnak 1913. évi V. 2025. számú végzése folytán Kampler Albert javára 2782 korona tőkekövetelés és járulékaik erejéig elrendelt biztosítási, kielégítési végrehajtás folytán 1913. évi október hó 15. napján lefoglalt és 2204 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak Felsőútleben Raits Velimir nagyréti tanyáján leendő megtartására határidőül **1914. évi február hó 28. napjának délelőtt 12 órája** kitűztetik az 1913. évi V. 1926/12. sz. alatt kelt végzés alapján. Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: kocsis, lovak, tengeri.

Nagybecskereken, 1914. évi január hó 31. napján.

Schmelz, kir. bir. végrehajtó.

A nagybecskereki járás főszolgabírájától.
1056—914. szám. 263—3.3

Pályázati hirdetmény.

Bótos községben leköszönés folytán a szülésznői állás megüresedvén, pályázatot hirdetek.

A községi szülésznő évi javadalma 300 korona, havi előleges részletekben. Látogatási díj minden születési eset után 2 korona.

Felhívom pályázni óhajtokat, hogy a képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket **folyó évi március hó 15-ig** hozzám adják be.

A választás napját később fogom kitűzni.

Nagybecskerek, 1914. évi február hó 18-án.

Lowieser, főszolgabíró.

Szegő Ferenc és Társa

gépkereskedelmi vállalata

= BUDAPEST =

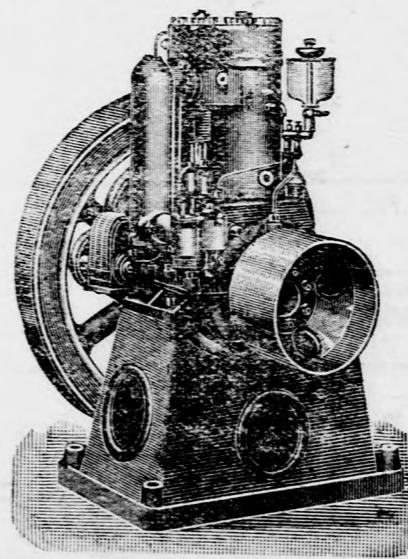
V., Szabadság-tér 17. (Tőzsdepalota).

A MAX WIEDEK
berlini motorgyár
„WOTAN”
négyütemű

nyersolaj-
motorok

magyarországi
vezérképviselése.

Elsőrendű szivóágmotor-
telepek és Diesel-motorok

Legmesszebb menő jótállás.

Kedvező fizetési feltételek. Kérjen árajegyzéket.

211—25.3

A „Katalinfalvai Községi Takarékpénztár mint egyéni cég“
1913. évi zárszámadása

1913. Schlussbilanz
der „Katalinfalvaer Gemeindsparkassa als Einzelfirma“.

Összforgalom 1.649.802'24 K. Gesamtverkehr.

Zármérleg-számla. — Schlussbilanz-Konto.

Vagyon - Aktiva		Teher - Passiva					
74	Pénzkészlet — Kassavorrát	26298	61	31	Alaptőke — Stammkapital	800'00	—
75	Váltótárca (Jelzálog bizt. 178094 K)	446120	—	33	Tartalékalap — Reservefond-Konto	7271	18
	Wechselportefeuille	—	—	76	Betétek — Spareinlagen-Konto	414780	57
67	Intézeti betétsz. — Instituts-Einlage	37000	—	72	Átmeneti kamat-számla — Transit-Zinsen-Konto	5 39	73
43	Ingatlan-számla — Realitäten-Konto	8000	—	73	Tiszta nyeresemény — Reingewinn	11750	70
77	Giró-számla — Giro-Konto	648	57				
41	Adósk számlája — Schulden-Konto	75	—				
61	Folyó-számla — Konto Korrent-Konto	800	—				
		518942	18			518942	18

Veszteség - Verlust. Nyeresség- és veszteség-számla — Gewinn- u. Verlust-Konto. Nyeresség - Gewinn.

81	Betétkamat-számla — Einlagszinsen-Konto	19382	92	72	Átmeneti kamat-számla 1912. — Transit-Zinsen 1912.	5560	09
63	Visszeszámit. kamat-számla — Rees-kompt-Wech-elzinsen-Konto	876	82	80	Kamat-számla — Zinsen-Konto	31816	92
78	Költség-számla — Regie-Konto : Adó és illetékek — Steuer u. Gebühren	3543	61	82	Különféle számla Konto pro Div-Kontos	169	27
	Községi és iskola adó	886	68				
	Umlagen	65	77				
	Iroda szükséglet — Kanzlei-spesen	269	78				
	Különféle költségek — Verschiedene Auslagen	800	—				
	Könyvelői fizetés — Buchhaltergehalt	5565	84				
73	Tiszta nyeresemény — Reingewinn	11750	70				
		37576	28			37576	28

Katalinfalva, 1913 december 31-én.

A könyveésért — Für die Buchführung:
Hollinger János s. k.

Az igazgatóság — Die Direktion:

Hollinger János s. k., pénztárnok — Kassier. Schütz János s. k., igazgató — Direktor.
Schneider Jakob s. k. Till Johann s. k. Hetrich József s. k. Weisz Nikolaus s. k. Kesz Johann s. k.
Stumpf Péter s. k. Schütz Péter s. k. Johann Schiró s. k. Stumpf Michael s. k.

Ezen zármérleg-számla, nyereség- és veszteség-számla az üzleti könyvekkel összehasonlítva, mindenben egyeznek és helyesnek találtak. — Dieser Bilanz-Konto, Gewinn- und Verlust-Konto mit den Geschäftsbüchern verglichen und in allem übereinstimmend befunden.

A felügyelő-bizottság — Der Aufsichtsrath:

Sebastian Weisz s. k. Schleich Miklós s. k. Wasche Mathias s. k. Schiró György s. k. Zachariasz József s. k.
elnök — Präses.

Valódi brünni szövetség

az 1914. évi tavaszi és nyári időnyre

Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes férfiruhához (kabát, nadrág, és mellény) elegendő, csak

Egy szelvényt fekete szalonnához 20.— (keret, színtű, felöltőszövet, turisztólent, selyemgarnit, női kosztium szövetek stb. nyári arzon kád, mint megbízható és szolid cég mindenki ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök a melyeket a magánérvő élvez, ha szövetségesei közvetlen Siegel-Imhof cégnél a nyári piacon rendel meg, igen jelentőségek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban

Pénz!

Törlesztéses jelzálogkölcönt

4 1/2% alapon,

továbbá I-ső és II. helyre való bekebelezési váltókölcönt legelőnyösebb feltételek mellett,

legrövidebb idő alatt, szolid bázis alapján

folyósítok.

Ingatlanok eladásai, vételét, valamint azoknak haszonbérbeadását is elvállalom.

Kardos Lipót

:: bank és bizományi irodája ::

Nagybecskerek, Szerb templom-utca,

:: a szerb templommal szemben. ::

Szeged—Nagykikinda - nagybecskereki egyesült h. é. vasut. — Érvényes 1913 október hó 1-től.

Szedeg — Karlova — Nagybecskerek.																		
Oda.						Vissza.												
Szv. 4708 I-III.	Szv. 4710 I-III.	Szv. 4712 I-III.	Szv. 4702 I-III.	Szv. 4714 I-III.	Szv. 4716 I-III.	Szv. 4704 I-III.	Szv. 4707 I-III.	Szv. 4701 I-III.	Szv. 4709 I-III.	Szv. 4711 I-III.	Szv. 4703 I-III.	Szv. 4715 I-III.	Szv. 4717 I-III.					
0	1015	—	825	837	840	210	ind.	Budapest nyugati pályaudvar (191)	érv.	405	12	745	745	635	1100	—	715	
945	—	423	748	748	945	138	..	Temesvár-Józsefváros (191)	érv.	1233	206	635	635	635	—	822	517	
1222	—	840	1108	1108	—	44	..	Szeged Rókus (193)	érv.	802	103	280	280	314	—	629	232	
155	451	949	1146	1201	229	615	ind.	Szeged x (191, 193)	érv.	715	911	1145	118	255	555	1234		
*200	457	*954	—	*1206	*234	*620	ind.	Ujszeged	ind.	*703	*1140	*113	—	*550	*1229			
208	505	1001	1156	1213	242	628	érv.	{ Szőregh (191)	ind.	709	929	1131	105	243	541	1320		
209	506	1002	1157	1214	243	629	ind.	Öszentiván-Ujszentiván	érv.	659	928	1130	104	241	540	12 9		
216	514	*1008	—	1221	251	636	↑	Vedresháza 3. sz. órház	↑	652	—	11 3	*1258	—	533	12 2		
*222	*520	*1013	—	*1227	*257	*642	↑	Gyála	↑	*645	—	*1116	*1253	—	*526	*1205		
229	528	*1019	—	1234	3 5	649	↑	Okeresztur	↑	638	—	1109	*1247	—	519	1158		
233	535	1025	—	1242	313	656	↑	Kupuszina	↑	631	—	1102	1241	—	512	1151		
—	*545	*1034	—	1253	*323	*706	↑	Törökkanizsa	↑	*620	—	*1051	*1205	—	501	—		
303	604	1049	1240	112	343	724	↑	Szanád	↑	611	855	1042	1157	208	451	1131		
316	617	*11 1	—	1 6	358	737	↑	Csóka	↑	550	—	1021	*1133	—	428	1105		
326	627	1109	1259	1 5	420	747	↑	Tiszasszentmiklós	↑	541	832	10 2	1127	144	418	1034		
339	640	érv.	—	158	433	800	↑	*17. sz. órház	↑	528	—	959	—	—	404	1040		
*346	*647	—	—	*205	*440	807	↑	Padé	↑	*519	—	*950	—	—	*355	*1031		
355	656	—	159	214	449	816	↑	Esztermajor	↑	511	*812	912	—	120	347	1023		
*409	711	—	—	229	504	*830	↑	Bocsár	↑	446	—	917	—	—	331	1005		
420	722	—	—	240	515	841	↑	érv. Karlova x (201)	ind.	435	746	903	—	1252	310	910		
430	732	—	145	250	525	851	↑	érv. Nagyikinda (201)	ind.	346	636	—	—	1190	22	729		
54	833	—	404	404	—	1013	↑	ind. Nagyikinda (201)	érv.	—	832	—	—	140	140	4 4	1012	
346	638	—	1140	225	225	725	↑	ind. Karlova x (201)	érv.	—	741	856	1142	1247	256	909		
449	742	800	150	305	535	—	↑	Beodra	↑	—	—	848	1131	—	243	900		
459	751	—	—	314	544	—	↑	Vinczeér	↑	—	—	*839	1125	—	339	849		
*508	*800	—	—	*323	*553	—	↑	Törökbecse-Araes	↑	—	713	820	1105	1219	219	829		
539	824	833	223	350	617	—	↑	Kumán	↑	—	—	754	1044	—	157	802		
557	841	—	—	407	634	—	↑	Melencze (Ruszandafüzdő)	↑	—	—	646	741	1031	1152	144	749	
612	855	857	247	421	648	—	↑	Alsóelemér	↑	—	—	*633	725	1015	*1139	128	733	
634	910	*909	259	436	703	—	↑	érv. Nagybecskerek x (210, 217)	ind.	—	621	710	10 0	1127	113	713		
619	924	921	311	450	717	—	↑	érv. Pancsova (210)	ind.	—	—	—	—	510	510	—	3 5	
1207	—	—	9 3	903	—	—	↑											

Nagykikinda — Karlova.											
Oda.						Vissza.					
Vv. 4812 I-III.	Szv. 4802 I-III.	Szv. 4804 I-III.	Szv. 4806 I-III.	Szv. 4808 I-III.	Szv. 4811 I-III.	Szv. 4801 I-III.	Szv. 4803 I-III.	Szv. 4805 I-III.	Szv. 4807 I-III.	Vv. 4811 I-III.	
85	1015	—	825	837	24	ind.	Budapest nyugati p. u. (191)	érv.	125	405	715
—	—	4 3	92	1211	424	ind.	Temesvár-Józsefváros (191)	érv.	738	1238	—
346	636	1140	225	720	—	ind.	Nagykikinda x (179, 191, 197)	érv.	545	833	140
*409	*658	*1200	*245	*740	—	érv.	Váalom	ind.	*525	*813	*120
425	713	1214	259	755	—	érv.	Karlova x (194)	ind.	510	758	105
715	941	255	555	1224	—	érv.	Szeged (194)	ind.	155	451	—
649	921	311	450	921	—	érv.	Nagybecskerek (194)	ind.	—	621	1127
1207	—	903	913	—	—	érv.	Pancsova (194, 210)	ind.	—	—	510